



САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Архангай аймгийн Булган сумын ЭМТ-ийн 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: АРА-2024/197/-НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.open.audit.mn
Архангай аймаг
2023 он

Дарга, Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа
Утас: 7033-3141
Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn
Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар
Утас: 7033-2860
Цахим хаяг: Nerguibaatar@audit.gov.mn
Гэрээгээр аудит гүйцэтгэсэн:
Бизкон аудит ХХК Архангай аймаг дахь салбар
Ахлах аудитор Ч.Анхбаяр
Утас: 8511-6555
Цахим хаяг: ankha964@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ.....	3
Асуудлыг онцолсон хэсэг.....	Error! Bookmark not defined.
Аудитын гол асуудал.....	Error! Bookmark not defined.
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ.....	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан.....	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	5
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	7
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	8
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	9
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА.....	11
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа	11
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин	11
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	11
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд.....	12
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	13
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	14
4.1 Ерөнхий зүйл	14
4.2 Материаллаг байдал	14
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт.....	15
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	15
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	16
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	16
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ.....	16
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	17

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
БГАҮТХ	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж
ЭМЯ	Эрүүл мэндийн яам
ЭМГ	Эрүүл мэндийн газар
ЭМДС	Эрүүл мэндийн даатгалын сан
ЭМТ	Эрүүл мэндийн төв

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ



ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АРХАНГАЙ АЙМАГ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139,
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn

2024.02.25 № 126
танай _____-ны № _____-т

АРХАНГАЙ АЙМГИЙН БУЛГАН
СУМЫН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТӨВИЙН
ДАРГА А.СУРМААЖАВ ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Архангай аймгийн Булган сумын Эрүүл мэндийн төвийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Булган сумын ЭМТ нь тайлант онд ЭМЯ-аас хандив тусламжаар 16,502.7 мянган төгрөгийн бараа материал, 39,330.0 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй хүлээн авсныг санхүүгийн тайланд тусгасан байна.

Аудитын гол асуудал

Төрийн албаны зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээ, доод хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай” Засгийн газрын 2023 оны 241 дүгээр тогтоолын дагуу тус байгууллагын албан хаагчдын үндсэн цалинг 2023 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрөөс шинэчлэн баталсан байна. Үүнтэй холбоотойгоор цалин хөлс, нэмэгдэл урамшууллын зардал өмнөх оноос 9 хувиар өссөн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 4 үндсэн зорилтын хүрээнд 26 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг Булган сумын Засаг дарга 89.2 хувьтай үнэлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР



Т.БАЙГАЛМАА

ГАЗРЫН ХАРИЛЦАА БАРИЛГА ХОТ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	31,164,540.79	85,620,528.19
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	13,595,717.15	48,133,098.38
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	13,595,717.15	48,133,098.38
3121	Төгрөг	13,595,717.15	48,133,098.38
31211	Төрийн сангийн харилцах	13,595,717.15	48,133,098.38
33	АВЛАГА	-	19,297,661.00
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	-	19,297,661.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	17,568,823.64	18,189,768.81
351	Түүхий эд материал	13,360,166.10	9,615,509.27
35130	Эм боох материал	13,360,166.10	9,615,509.27
354	Хангамжийн материал	4,208,657.54	8,574,259.54
35420	Аж ахуйн материал	3,837,057.54	7,754,259.54
35460	Хүнсний материал	371,600.00	820,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	554,825,126.92	548,798,899.92
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	554,825,126.92	548,798,899.92
392	Биет хөрөнгө	545,679,126.92	539,652,899.92
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	508,490,518.00	508,490,518.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-57,570,713.62	-83,135,456.74
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	50,610,506.00	50,610,506.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 15,418,468.36	- 22,314,392.68
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	75,653,301.40	120,183,127.60
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 26,280,339.74	- 43,120,452.15
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	19,461,779.62	21,961,779.62
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	- 9,281,456.38	-13,036,729.73
39217	Ном	14,000.00	14,000.00
393	Биет бус хөрөнгө	9,146,000.00	9,146,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	9,146,000.00	9,146,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	585,989,667.71	634,419,428.11
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	585,989,667.71	634,419,428.11
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	585,989,667.71	634,419,428.11
512	Хуримтлагдсан үр дүн	210,889,553.76	259,319,314.16
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	210,889,553.76	210,889,553.76
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	48,429,760.40
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	211,124,516.80	211,124,516.80
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	585,989,667.71	634,419,428.11

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	660,065,418.00	775,205,953.13
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	71,122,178.00	56,892,393.68
120	Нийтлэг татварын бус орлого	71,122,178.00	56,892,393.68
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	71,122,178.68	56,892,393.68
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	1,059,680.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	18,739,783.12	39,330,026.20
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	52,382,395.56	16,502,687.48
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	588,943,240.00	718,313,559.45
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	19,297,661.00
131107	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	19,297,661.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	14,500,000.00	17,000,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	14,500,000.00	17,000,000.00

Архангай аймгийн Булган сумын ЭМТ-ийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	574,443,240.00	682,015,898.45
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	574,443,240.00	682,015,898.45
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	665,974,459.78	726,776,192.73
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	665,974,459.78	726,776,192.73
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	665,692,173.78	726,682,744.10
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	362,932,659.78	393,577,581.42
210101	Үндсэн цалин	186,411,078.71	239,745,226.33
210102	Нэмэгдэл	137,864,299.31	96,993,863.90
210104	Урамшуулал	25,105,281.76	46,674,791.19
210105	Гэрээт ажлын хөлс	13,552,000.00	10,163,700.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	39,022,656.07	54,430,000.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	27,198,956.07	38,376,500.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,858,700.00	4,013,700.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,286,600.00	3,210,500.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	571,600.00	803,100.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,106,800.00	8,026,200.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	11,217,714.00	15,906,551.37
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,020,714.00	3,850,551.37
210302	Түлш, халаалт	9,000,000.00	11,556,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	197,000.00	500,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	37,283,852.00	43,646,491.80
210401	Бичиг хэрэг	1,829,500.00	4,906,500.00
210402	Тээвэр, шатахуун	25,222,652.00	24,076,300.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,548,000.00	4,274,401.80
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	312,000.00	325,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	8,371,700.00	10,063,790.00
2105	Нормативт зардал	165,865,068.26	136,496,675.31
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	140,178,298.26	115,190,915.31
210502	Хоол, хүнс	23,786,770.00	20,675,760.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,900,000.00	630,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	11,060,000.00	4,185,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	6,460,000.00	-
210604	Урсгал засвар	4,600,000.00	4,185,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,300,000.00	4,203,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,300,000.00	4,203,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	231,974.00	5,032,340.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	3,750,000.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	-	500,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	80,000.00	80,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	120,000.00	34,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	31,974.00	668,340.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	34,778,249.67	69,205,104.20
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	18,496,866.53	16,149,051.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	16,281,383.14	53,056,053.20
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	282,286.00	93,448.63
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	282,286.00	93,448.63
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	282,286.00	93,448.63
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	- 5,909,041.78	48,429,760.40
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	- 5,909,041.78	48,429,760.40

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	619,707,240.00	700,075,578.45
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	-	1,059,680.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	-	1,059,680.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	-	1,059,680.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	1,059,680.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	619,707,240.00	699,015,898.45
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	14,500,000.00	17,000,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	14,500,000.00	17,000,000.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	605,207,240.00	682,015,898.45
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	605,207,240.00	682,015,898.45
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	603,835,522.85	657,838,397.22
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	603,835,522.85	657,838,397.22
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	603,553,236.85	657,744,948.59
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	362,932,659.78	393,577,581.42
210101	Үндсэн цалин	186,411,078.71	239,745,226.33
210102	Нэмэгдэл	137,864,299.31	96,993,863.90
210104	Урамшуулал	25,105,281.76	46,674,791.19
210105	Гэрээт ажлын хөлс	13,552,000.00	10,163,700.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	39,022,656.07	54,430,000.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	27,198,956.07	38,376,500.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,858,700.00	4,013,700.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,286,600.00	3,210,500.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	571,600.00	803,100.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	6,106,800.00	8,026,200.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	11,217,714.00	15,906,551.37
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,020,714.00	3,850,551.37
210302	Түлш, халаалт	9,000,000.00	11,556,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	197,000.00	500,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	35,443,752.00	43,983,701.80
210401	Бичиг хэрэг	1,651,200.00	4,276,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	23,914,900.00	23,915,600.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,548,000.00	4,274,301.80
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,029,652.00	1,276,100.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	7,300,000.00	10,241,700.00
2105	Нормативт зардал	110,807,360.00	111,691,971.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	88,420,300.00	94,743,571.00
210502	Хоол, хүнс	20,487,060.00	15,526,900.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,900,000.00	1,421,500.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	11,320,000.00	5,233,340.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	6,720,000.00	2,233,040.00
210604	Урсгал засвар	4,600,000.00	3,000,300.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,300,000.00	4,203,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,300,000.00	4,203,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	231,974.00	4,864,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	3,500,000.00

Архангай аймгийн Булган сумын ЭМТ-ийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	-	500,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	80,000.00	80,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	120,000.00	34,000.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	31,974.00	750,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	29,277,121.00	23,854,803.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	29,277,121.00	23,854,803.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	282,286.00	93,448.63
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	282,286.00	93,448.63
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	282,286.00	93,448.63
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>15,871,717.15</u>	<u>42,237,181.23</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	3,880,000.00	7,699,800.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	3,880,000.00	7,699,800.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	3,880,000.00	7,699,800.00
223001	Бусад хөрөнгө	3,880,000.00	7,699,800.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>- 3,880,000.00</u>	<u>-7,699,800.00</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	11,991,717.15	34,537,381.23
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	13,595,717.15
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		48,133,098.38

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	163,975,597.15	211,124,516.80	216,798,594.86	591,898,708.81
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	-5,909,041.10	-5,909,041.10
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	163,975,597.15	211,124,516.80	210,889,553.76	585,989,667.71
D01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	163,975,597.15	211,124,516.80	210,889,553.76	585,989,667.71
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	48,429,760.40	48,429,760.40
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	163,975,597.15	211,124,516.80	259,319,314.16	634,419,428.11

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/ төгрөгөөр /

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны		Зөрүү	Хувь
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	696,600,500.00	665,444,748.59	31,155,751.41	95.53
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	696,600,500.00	665,444,748.59	31,155,751.41	95.53
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	696,600,500.00	665,444,748.59	31,155,751.41	95.53
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	422,907,300.00	393,577,581.42	29,329,718.58	93.06
210101	Үндсэн цалин	267,256,000.00	239,745,226.33	27,510,773.67	89.71
210102	Нэмэгдэл	109,862,900.00	96,993,863.90	12,869,036.10	88.29
210104	Урамшуулал	35,624,700.00	46,674,791.19	-11,050,091.19	131.02
210105	Гэрээт ажлын хөлс	10,163,700.00	10,163,700.00	0.00	100.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	54,430,000.00	54,430,000.00	0.00	100.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	38,376,500.00	38,376,500.00	0.00	100.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,013,700.00	4,013,700.00	0.00	100.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,210,500.00	3,210,500.00	0.00	100.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	803,100.00	803,100.00	0.00	100.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,026,200.00	8,026,200.00	0.00	100.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	16,000,000.00	15,906,551.37	93,448.63	99.42
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,000,000.00	3,850,551.37	1,149,448.63	77.01
210302	Түлш, халаалт	10,000,000.00	11,556,000.00	-1,556,000.00	115.56
210303	Цэвэр, бохир ус	1,000,000.00	500,000.00	500,000.00	50.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	45,432,600.00	45,022,501.80	410,098.20	99.10
210401	Бичиг хэрэг	4,300,000.00	4,276,000.00	24,000.00	99.44
210402	Тээвэр, шатахуун	23,915,600.00	23,915,600.00	0.00	100.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,660,000.00	4,274,301.80	385,698.20	91.72
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,276,500.00	1,276,100.00	400.00	99.97
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	11,280,500.00	11,280,500.00	0.00	100.00
2105	Нормативт зардал	111,697,600.00	111,691,971.00	5,629.00	99.99
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	94,746,000.00	94,743,571.00	2,429.00	100.00
210502	Хоол, хүнс	15,526,900.00	15,526,900.00	0.00	100.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,424,700.00	1,421,500.00	3,200.00	99.78
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	6,225,600.00	5,813,340.00	412,260.00	93.38
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,225,300.00	2,813,040.00	412,260.00	87.22
210604	Урсгал засвар	3,000,300.00	3,000,300.00	0.00	100.00
2107	Томилолт, зочны зардал	4,747,000.00	4,203,000.00	544,000.00	88.54
210702	Дотоод албан томилолт	4,747,000.00	4,203,000.00	544,000.00	88.54

Архангай аймгийн Булган сумын ЭМТ-ийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	4,950,000.00	4,864,000.00	86,000.00	98.26
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,500,000.00	3,500,000.00	0.00	100.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	500,000.00	500,000.00	0.00	100.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	80,000.00	80,000.00	0.00	100.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	120,000.00	34,000.00	86,000.00	28.33
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	750,000.00	750,000.00	0.00	100.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	30,210,400.00	29,935,803.00	274,597.00	99.09
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	30,210,400.00	29,935,803.00	274,597.00	99.09
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	696,600,500.00	699,982,129.82	-3,381,629.82	100.49
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	17,000,000.00	16,906,551.37	93,448.63	99.45
132001	Орон нутгийн төсвөөс	17,000,000.00	16,906,551.37	93,448.63	99.45
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	664,945,200.00	682,015,898.45	-17,070,698.45	102.57
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	664,945,200.00	682,015,898.45	-17,070,698.45	102.57
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	14,655,300.00	1,059,680.00	13,595,620.00	
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,059,600.00	1,059,680.00	-80.00	
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	13,595,700.00		13,595,700.00	
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		13,595,717.15	-13,595,717.15	
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		48,133,098.38	-48,133,098.38	
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	22	22	-	100
620001	Удирдах ажилтан	1	1	-	100
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	16	16	-	100
620003	Үйлчлэх ажилтан	5	5	-	100

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 397,744.8 мянган төгрөгийн 1 алдаа илэрснийг залрууллаа.

Залруулсан алдаа:

- Цалингийн зардлын дансны бичилтийг шалгахад 1-12 сарын 397,744.8 мянган төгрөгийн олговол зохих цалингийн дүнгээр цалингийн зардлын данс руу бичилт хийгээгүй, цалингийн суутгалуудаас зардалд бичилт хийсэн байна. Энэ нь Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалын 1-р хавсралтаар баталсан “Төсөвт байгууллагуудад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ыг зөрчсөн, ангилал батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Аудитаар нийт 3,747.6 мянган төгрөгийн 4 зөрчил¹ илэрснээс, 1 төлбөрийн акт, 1 зөвлөмжийг хүргүүллээ.

Аудитаар илэрсэн 3,747.6 мянган төгрөгийн зөрчлөөс залруулагдаагүй 4 зөрчилтэй асуудал илэрсэн нь гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын дүн 4,876.2 мянган төгрөгөөс бага байгаа тул **Өөрчлөлтгүй** дүгнэлт өглөө.

3.1 Төлбөрийн акт

3.1.1 2023 оны 4-р улирлын үр дүнгийн урамшууллыг 13 ажилтан тус бүрд 70 хувиар тооцон олгосон нь тогтоосон хэмжээнээс 10 хувиар хэтрүүлэн нийт 1,357.7 мянган төгрөгийг илүү олгосон байна.

Энэ нь Засгийн газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоолын 3 дугаар хавсралт "Төрийн албан хаагчид урамшууллыг олгох журам"-ын 3.2-т "Улирлын ажлын үр дүнгийн мөнгөн урамшууллыг эрүүл мэндийн ажилтны ажлын үр дүн, гүйцэтгэлийг үндэслэн үндсэн цалингийн 10-20 хувиар сар бүр тооцож, улирал тутам олгоно" Төсвийн тухай хуулийн 4.1.3 "үр ашигтай байх" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Илүү олгосон урамшууллыг суутгаж төсөвт төвлөрүүлэх төлбөрийн акт тогтоов.

3.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

3.2.1 Төсөв хөрөнгөөр худалдан авсан цахилгаан мотор 980.0 мянга, хөлдөөгч 689.9 мянга, угаалгын машин 720.0 мянга нийт 2,389.9 мянган төгрөг болох үндсэн хөрөнгийг аж ахуйн бараа материалын дансанд бүртгэсэн зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1. "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно", ТӨБЗГ-ын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолоор баталсан "Төрийн болон орон нутгийн өмчид эд хөрөнгө олж авах, бүртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх журам"-ын 4.1.3. "Энэ журмын 4.1.1-д заасан хөрөнгийг хүлээн авч буй хуулийн этгээд тухайн иргэн, хуулийн этгээдийн зөвшөөрлийг албан ёсоор авч үндсэн болон эргэлтийн хөрөнгөөр нь ангилан, ашиглах хугацаа, чанар байдлыг нь харгалзан ашигласан хугацааны элэгдэл, хорогдлын шимтгэлийг тооцож данс бүртгэлдээ тусгана" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Худалдан авсан үндсэн хөрөнгийг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, ТӨБЗГ-ын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолын дагуу зөв ангилан бүртгэж тайлагнах

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д "Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ" гэсэн заалтын дагуу зөвлөмжийн мөрөөр хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг 2024 оны 03 дугаар сарын 22-ны дотор ирүүлнэ үү.

Зөвлөмжийн биелэлтийг тооцож, нотлох баримтыг хангуулан 2024 оны 06 дугаар сарын 20-ны АРА-2024/124-НА-СТА-ТШЗ

дотор Архангай аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Цалингийн дансны бичилт буруу	1	397,774.8			1	397,774.8	1	397,774.8				
Дүн	1	397,774.8			1	397,774.8	1	397,774.8				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Улирлын үр дүнгийн урамшууллыг илүү олгосон	1	1,357.7	1	1,357.7								
Үндсэн хөрөнгөнд бүртгэх	1	2,389.9					1	2,389.9				
Дүн	2	3,747.6	1	1,357.7			1	2,389.9				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж					
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн				
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил												
Мэдээлэл дутуу байршуулсан	1	0			1	0						
Дүн	1	0			1	0						
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил												
Худалдан авах ажиллагаанд харьцуулалт хийж, үнийн судалгаа авч шийдвэрлээгүй	1	0			1	0						
Дүн	1	0			1	0						
Нийт дүн	2	0			2	0						

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.